

Dziennik Powszechny

W NIEDZIELĘ dnia 20 Listopada 1831 roku.

N^{ro} 316.

Część Urzędowa.

Zasady do poboru opłat konsumpcyjnych w ciągu 1832 roku, zatwierdzone przez Wypis z Protokołu posiedzeń Rządu Tymczasowego z dnia 27 Października (8 Listopada) 1831 roku.

O poborze konsumpcyjnym w ogólności.

Artykuł 1. Pobór konsumpcyjny od rzezi i trunków będzie pobierany w Miastach, oraz we wszystkich osadach używających swobód miejskich, tudzież osadach w których się odbywają iarmarki, lub targi, nakoniec w posiadłościach wiejskich w zakresie ćwierciomilowym miastom przyległych.

Art. 2. Pobór ustopniowany będzie według ludności i rodzaju miast, tudzież osad. W tym celu stanowi się podział miast i osad na pięć rzędów:

do pierwszego, należy Miasto Warszawa łącznie z Pragę.

do drugiego, Miasta 10,000 i więcej ludności mające, tudzież wszystkie Miasta Woiewódzkie bez względu na ludność.

do trzeciego, Miasta 9,000 i więcej ludności mające, tudzież wszystkie miasta obwodowe bez względu na ludność.

do czwartego, Miasta i osady z ludnością 3,000 i więcej.

do piątego, Miasta i osady z ludnością niżej 3,000.

Posiadłości wiejskie w zakresie ćwierciomilowym miastom przyległe, podlegać będą poborowi połowy tej opłaty, jaka właściwą będzie miastom którym są przyległe.

A. Opodatkowanie od rzezi bydła.

Art. 3. Opłata od rzezi wybierana będzie w następującym porządku.

	RZĘDY MIAST I OSAD				
	I.	II.	III.	IV.	V.
	Złote Polskie i grosze				
od wołu lub bukata . . .	30	27	24	21	18
od krowy lub iałowicy . .	24	21	18	15	12
od wieprza, świni, prosiaka .	6	5	4	3	2
od cielęcia, kozła, kozy koz.	3 10	3	2 20	2 10	2
od skopy, owcy, jagnięcia .	2 10	2	1 20	1 10	1
od mięsa wszelkiego sprowadzonego jako to, świeżego solonego, wędzonego, słoniny, kiełbas, szynki; ożarów, salcesonów, i innych mięsnych artykułów, od każdego funta . . .	3	3	2	2	1
od funta sadła i loiu . . .	2	2	1 1/2	1 1/2	1

Art. 4. Oprócz wymienionych opłat, żadne inne od rzezi w Miastach, pod jakim bądź tytułem dla skarbu, wyjąwszy koszernego od żydów, które się zachowuje, wymagane nie będą.

Szlachtuzy własnością skarbową będące, utrzymywane będą kosztem tegoż skarku, na utrzymanie zaś szlachtuzów z funduszków miejskich wystawionych, tenże skarb jedną część dochodu z rzezi do kas miejskich wnosić będzie obowiązany.

B. O poborze od Wódki i Araku krajowego.

Art. 5. Wódka i Arak krajowy, tak w miejscu fabrykowane, jako też ze wsiów sprowadzane, podlegać będą następującej opłacie:

	RZĘDY MIAST I OSAD				
	I.	II.	III.	IV.	V.
	Złote Polskie i grosze				
a. od garca wódki lub okowity niazaprawney aż do 10 stopni włącznie areometru Magiera . . .	2	2	1 20	1 10	1
b. od garca wódki zaprawney, likworu lub araku krajowego bez względu na stopień tęgości . . .	4	3 20	3 10	3 10	3

Od każdego stopnia tęgości okowity i spirytusu przewyższającego liczbę stopni wyżej za prawidło przyjętą, dopłacać się będzie po groszy 10.

Art. 6. Chcący się trudnić fabryką w miastach wódek zaprawnych, likworów, tudzież araku, będzie obowiązany na takowy proceder konsens Administracyjny podług prawa stęmpłowego pozyskać.

Art. 7. Uzyskujący Konsens na taki zakład, trudnić się nie może częstokwąt na kwarty i mniejsze miary sprzedają trunków w poprzednim artykule wymienionych.

Art. 8. Przechłabiający spirytusy lub okowitę, od której już podatek przy wprowadzeniu do miasta, lub przy fabrykacji opłacony został, na wódki zaprawne likwory, lub arak nie będą obowiązane do całkowitej opłaty na te ostatnie trunki ustanowionej, lecz tylko stosunkową dopłatę uiszczą.

Art. 9. Tak w stolicy, jak i innych miastach Rządowych i ich Obrębach ćwierciomilowych nie będzie wolno gorzelni obecnie istniejących pomnażać ani ustających wznowiać.

C. O podatku od piwa.

Art. 10. Od piwa, bez względu czy w miejscu wyrobionego, czyli też sprowadzonego, opłata Skarbowi należy następująca:

	RZĘDY MIAST I OSAD				
	I.	II.	III.	IV.	V.
	Grosze				
a. od garnca porteru i piwa Angielskiem awanego . . .	10	10	10	10	10
b. od garnca piwa marcowego dnbeltow. i innych mocnych . . .	6	6	6	6	6
c. od garnca piwa szlacheckiego i podpiwka . . .	3	3	2	2	1

Za piwo szlacheckie i podpiwek uważa się to, którego z jednego korca sładu mielonego wyciąga się garney 80 lub więcej; i to, które po wyciągnięciu porteru, piwa marcowego lub dnbeltowego, przez powtórne sładu wygotowanie zwyczajnie się otrzymuje.

D. O poborze od Miodu, Wiśniaku, Maliniaku i t. p.

Art. 11. Miód, Wiśniak, Maliniak, Dereśniak, Jabłecznik i inne trónki ciągnięte z owoców i roślin, nie należące do przedmiotów wyżej opodatkowanych, płacić będą, czyli to fabrykowane w miejscu, czyli sprowadzone;

w miastach i osadach i rzędu po zł. 2 gr. od gar.

dto.	dto.	2	—	—	2	—
dto.	dto.	3	—	—	1 20	—
dto.	dto.	4	—	—	1 20	—
dto.	dto.	5	—	—	1	—

Przepisy ogólne.

Art. 12. Fabrykacja wódek, piwa, i innych trunków w miastach, podlegać będzie kontroli urzędów Skarbowych; opłata zaś poboru konsumpcyjnego uiszczać się powinna od ilości, i rodzaju wyrobionego trunku.

Podatek od rzezi przedzarznięciem bydłęcia a od trunków ze wsiów do miast lub ich Obrębów przeznaczonych, niemniej od mięs opłacony będzie w chwili wprowadzenia do tychże miast i obrębów.

Należność atoli opłaty od wódek sprowadzonych, w miarę złożonego Władzy Skarbowej zabezpieczenia, kredytowaną być może,

Art. 13 Porter, piwo angielskie, i arak krajowy po opłaceniu raz podatku, wolno będzie z jednego miasta do drugiego przeprowadzać, za właściwymi świadectwami Skarbowymi. Innych trunków krajowych i mięs przewozić nie można na konsumpcyę z jednego miasta do drugiego, chyba za uiszczeniem powtórnej opłaty.

Wszakże za poprzedniem złożeniem deklaracji przewożenie trunków i mięs przez miasta jest dozwolone.

Art. 14. Pobór konsumpcyjny winien być, o ile się da, przez publiczne wydzierżawienie zapewniony.

Dyrekcya Szczegółowa Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego Woiewództwa Mazowieckiego.

Do Właścicieli i posiadaczy dóbr Towarzystwu Kredytowemu Ziemskiemu zastawnych, Stosując się do przepisu Instrukcyi z dnia 14 Marca 1826 r. § 65 zawiadamia Obywatele dóbr stowarzyszonych, że opłata raty Grudniowej r. b. z dniem 1 Grudnia r. b. wnoszoną być winna, dla dogodności zaś wnoszących opłatę, aby zatrzymywani nie byli, wyznaczyła termin dla każdego Obwodu osobne, te więc są:

1. Dla Obwodu War. dzień 1 i 2 Grudnia.
2. Dla — — Sochac. — 3 — —
3. Dla — — Stanisł. — 5 — —
4. Dla — — Gostyn. — 6 — —
5. Dla — — Rawsk. — 7 — —
6. Dla — — Łęczyc. — 9 — —
7. Dla — — Kuław. — 10 i 11 Grudnia.

W tych więc dniach raczą Obywatele z opłatą pospieszać, gdyż w innych dniach sami sobie winę przypiszą, jeżeli w ekspedowaniu opóźnień doznają, gdyby z nie właściwego Obwodu Obywatele ratę wnosili.

w Warszawie d. 17 Listopada 1831 r.
Prezes Piotr Łubiński.
Pisarz Bielanowski.

Dyrekcya Szczegółowa Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego Woiewództwa Lubelskiego.

Zamieszania i wypadki wojenne zataowały były od początku miesiąca Lutego r. b. wszelkie Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w woiewództwie Lubelskiem czynności, i przerwały Urzędowanie Dyrekcji Szczegółowej. Teraz kiedy z woli Rządu Tymczasowego Królestwa, bieg czynności Towarzystwa Kredytowego, w całym kraju jest już przywróconym, Dyrekcya Szczegółowa stosownie do odebranych Dyrekcji Głównej rozporządzeń, pospiesza zawiadomić wszystkich interessowanych, iż urządowanie swoje, w dawnym lokalu w domu pod Nrem 5 w Rynku miasta Lublina położonym, według zwykłego porządku i przepisów odbywa, oraz pobory i wypłaty uskutecznia; a razem wezwać stowarzyszonych, ażeby jak najszybciej a najdalej podzień 13 Grudnia r. b. usilnie starali się uiszczyć, w zaległościach tak rat półrocznych, jako też rozłożonej amortyzacji, niemniej wszelkich innych należności, jako to: za wygotowanie listów zastawnych, forszusa i t. p. po tym bowiem terminie Dyrekcya Szczegółowa zmuszona będzie, bez żadnych już stopniowań egzekucyjnych, których terminu właściwe już dawno upłynęły, od razu przystąpić do zaprowadzenia w dobrach Administracji, a następnie o swoim czasie do wydzierżawienia, tym bardziej że dawna nieuiszczona zaległość, byłaby już z dniem 13 Grudnia r. b. zwiększona bieżącą ratą Grudniową 1831 r. Przytem zawiadamia Dyrekcya Szczegółowa Stowarzyszonych, iż ma polecenie przyjmować zaległe raty bez kar procentowych, względem których w części lub całości umorzenia, władza wyższa później postanowi. Co się zaś tyczy dających się przewidywać reklamacji o ulgę z powodu doznawanych nadzwyczajnych klęsk wojennych, Dyrekcya Szczegółowa ma zaszczyt uprzedzić stowarzyszonych, iż w tej mierze dotąd służą jedynie przepisy, postępowania artykułów 97 prawa Kredytowego z r. 1825 i tytułu VII instrukcji z daty dnia 14 Marca 1826 r. objęte. Dyrekcya Szczegółowa jest przekonana, iż pomimo trudnych okoliczności, stowarzyszeni przez wzgląd na utrzymanie kredytu, na skutki Solidarności, na własne i ogólne dobro Towarzystwa Kredytowego usiłować zechcą, ażeby zaspokoić jak najszybciej zaległości, które nieodzownie uiszczonemi być muszą a w miarę zwłoki, niemogą jak tylko stawiać się co raz cięższymi.

w Lublinie d. 7 Listopada 1831 r.
Prezes Kaetan Morozewicz.
Za Pisarza Dyrekcji Szczegółowej
Lasocki.

OBWIESZCZENIA SPADKOWE.

Z powodu zeyścia w dniu 19 Listopada 1819 r. Seweryna Trzecińskiego wierzyciela kapitałów 66,000 złp. na dobrach Szczawin Mały w Powiecie Gostyńskim, i 40,320 złp. na dobrach Łęki w Powiecie Orłowskim u mieszczonej, wzywa się spadkobierców jego, aby się zgłosili w kancelaryi hipotecznej przed podpisanym Reientem, najdalej w dniu 19 Stycznia r. p. 1832 jako terminie do przepisania własności tychże kapitałów oznaczonym ato pod prekluzją.

w Warszawie dnia 8 Lipca 1831 r.
(podpis.) Walenty Skorochod Maiewski.

Z powodu zeyścia w dniu 17 Sierpnia 1830 r. Urszuli z Gralskich pierwszego ślubu Sta-

wowskiej powtórnie Stokowskiej wierzycielki summy złp. 22,750 na dobrach Dobrowo w Powiecie Orłowskim za hipotekowane, wzywa się spadkobierców onejże, aby się zgłosili w kancelaryi hipotecznej przed podpisanym Reientem najdalej w dniu 20 Stycznia r. p. 1832 jako terminie do przepisania własności tegoż kapitału oznaczonym ato pod prekluzją.

w Warszawie dnia 11 Lipca 1831 r.
(podpis.) Walenty Skorochod Maiewski.

Ogłaszając wiadomość o otwartym spadku po zmarłych w dniach 5 Stycznia 1819 i 22 Grudnia 1824 r. Salomei z Piotrkowskich Maciejowskiej i Felixie Maciejowskim iey synie, współwłaścicielach nieruchomości w Warszawie przy ulicy Solec pod Nr. 2938 i 2973 położonych, wzywa się interessowane osoby, aby w ciągu miesiąca sześciu a najdalej w dniu 22 Kwietnia r. p. 1832, jako terminie do przepisania tytułu własności oznaczonym w kancelaryi hipotecznej przed podpisanym Reientem zgłosili się, ato pod prekluzją.

w Warszawie dnia 10 Listopada 1831 r.
(podpis.) Walenty Skorochod Maiewski.

Gdy przez nas, apioną w dniu 9 Lipca 1831 r. śmierć Jadwigi Duninowej właścicielki dóbr Prussy w Powiecie Rawskim Woiewództwie Mazowieckiem położonych, otworzył się spadek, przeto dla wszystkich interessentów, do stawienia się termin sześć-miesięczny na dzień 29 Lutego 1832 r. o godzinie 3 z południa w kancelaryi hipotecznej Woiewództwa Mazowieckiego celem przepisania tytułu własności wyznacza się.

w Warszawie dnia 19 Sierpnia 1831 r.
Rudnicki Reient.

POZWY EDYKTAINE.

Sąd Policji Poprawczy Wydziału Piotrkowskiego.

Od Pawła Baranowskiego o kradzież obwionego, odebrane zostały następujące efekta:

Kaszket sukieny granatowy z różową podszewką, szpancer czerkasowy ciemno zielony, spodnie szaraczkowe sukienne, spodnie czerkasowe w paski białe różowe i płowe, frak czarny nicowany, surdut szaraczkowy z czarnymi guzikami nowy, sukna szaraczkowego łokci 13/4, spodnie letnie popielate w cętki czarne, kamizelka biała pikowa, kamizelka żółta w paski, kamizelka czarna sukienna, kamizelka w pasy brązowe białe czerwone, kaftanik flanelowy ordynarny, koszul męskich z płótna sztuczkowego 4, koszula z płótna lnianego stara, kołnierzyków męskich perkalowych pięć, a płócenny jeden, półkoszulków męskich perkalowych pięć, chusteczka czerwona na szyję w gwiazdy biała, chustka na szyję muslinowa w kratkę czerwoną, chustek perkalowych małych na szyję trzy, chustka czarna z zielonym szlakiem zła, chustka od nosa perkalowa stara, takąż chustka płócienna, rękawiczek męskich starych par dwie, kawałek nankinu szaraczkowego.

Wzywa przeto niewiadomego właściciela tychże rzeczy, ażeby po takowe z dowodami własności ich wykazującemi w ciągu miesiący trzech przed Sądem naszym stawił się, wrzecie bowiem przeciwnym takowe drogą publicznej licytacji sprzedane zostaną.

w Piotrkowie d. 17 Sierpnia 1831 r.
Prezdydujący, J. Siedlecki.

Sąd Policji Prostey Wydziału III Powiatu i Miasta Warszawy.

Podając do wiadomości publicznej kogo to interesuje, iż od osoby podeyrzanej przez Policją miejscową odebrany Zegarek srebrny Angielski duży w dwóch kopertach z kapslem, w depozycie Sądu tutejszego przy ulicy Krakowskie Przedmieście Nr. 411 posiedzenia swe odbywającego, złożony, znajdując się, wzywa przeto niewiadomego właściciela, aby celem udowodnienia swej własności i onej otrzymania w przeciągu dni czterdziestu w Sądzie tutejszym stawił się, gdyż po upływie czasu tego zegarek takowy na rzecz Skarbu spieniężony będzie.

w Warszawie d. 6 Listopada 1831 r.
Podsędek Zaurski.

LICYTACYE I SPRZEDAŻE PUBLICZNE.

Kommissya Woiewództwa Mazowieckiego.

Podając do publicznej wiadomości: iż w d. 6 Grudnia b. r. od godziny 10 z rana do 4 po południu, w biurze Kommissarza Obwodu Rawskiego, w mieście Rawie odbywać się będzie licytacja i entrepryza dostawy Błowarki, do Magazynu drzewa Rządowego Warszawskiego z Leśnictwa Lubochnia z straży Regwy w latach 1832, 1833 i 1834 spłacić się mającej, ato podług warunków, które w Biurze tegoż Kommissarza Obwodowego, w Urzędzie Leśnym Lubochnia w Lubochni, i w Biurze Kommissji Woiewódzkiej Sekcji Lasów każdego czasu przejrane być mogą; dla czego każdy chęć mający podjąć się ieyże Entrepryzy, opatrzony w wadium złp. 2000 wyraźniej złotych polskich dwatysiąc, w dniu i miejscu wyżej wspomnianym, zjawdować się zechce.

w Warszawie dnia 8 Listopada 1831 r.
Referendarz Stanu Prezdydujący,
Kozuchowski.
Sekretarz Jeneralny,
Dziewanowski.

OSTRZEŻENIA

Dyrekcya Jeneralna Loteryi Królestwa Polskiego.

Podając do powszechnej wiadomości, iż staro. Beyla Goldblatt wdowa tu w Warszawie w domu Nro 2069 przy ulicy Zielonej zamieszkała od dalszego utrzymywania w tymże Domu Kantoru Loteryi liczbowej Nro 29 na własne żądanie uwolnioną została, wzywa zarazem tych wszystkich, którzyby do niej pretensye z gry w loteryą wspomnianą wynikające rościć mieli prawo, ażeby z takowemi w przeciągu dni czterdziestu licząc od dnia dzisiejszego do Dyrekcji Jnej loteryi zgłosili się i one należycie udowodnili, a to dla tego, iż zaraz po upłynieniu rzeczzonego terminu kaucya na pewność Skarbu i grających w loteryą liczbową stawiona, Staro. Beyli Goldblatt zwróconą zostanie, a następnie pretensye później podane od nikogo przyjęte niebędą.

w Warszawie d. 11 Mca Listopada 1831.
Dyrektor Jeneralny
S. Werner.
(3 raz) Sekretarz Dyrekcji,
Straszak.

Dyrekcya Jeneralna Loteryi Królestwa Polskiego.

Podając do publicznej wiadomości, iż Staro. Szlama Berkowicz Maliniak tu w Stolicy

domu Nr. 1100 przy ulicy Twardej zamieszkały, od dalszego utrzymywania w tymże domu Kantoru Loteryi Liczbowej Nr. 55 na własne żądanie uwolnionym został, wzywa zarazem tych wszystkich, którzyby do niego pretensją z gry w pomienioną Loteryę wynikającą rościć mieli prawo, ażeby z takowemi w ciągu dni czterdziestu, licząc od dnia dzisiejszego do Dyrekcyi Jeneralney Loteryi zgłosili się i one udowodnili, a to głównie dla tego, iż zaraz po upłynieniu rzeczzonego terminu, kaucya na pewność skarbu publicznego i grających w Loteryę Liczbową przez Star. Szlamę Berkowicza Maliniakastawioną, onemuż zwróconą zostanie a następnie, pretensye później podane od nikogo przyjęte niebędą.

w Warszawie dnia 18 Listopada 1831 roku.

Dyrektor Jlny Loteryi,

S. Werner.

Sekretarz Dyrekcyi,

Straszak.

LISTY GOŃCZE.

Sąd Policji Proster Powiatu Plockiego

Wzywa wszelkie władze tak cywilne iako i wojskowe, aby na Sobolewskiego Pawła z więzienia Plockiego zbiegłego o podpaleniu i kradzieży obwinionego, pilną baczność dawali, tegoż nieśli i Sądowi naszemu pod strażą zatransportować polecieć raczyli. Rysopis którego jest następujący: Ma lat 42 wyznania katolickiego, twarzy ściągłej, oczu czarnych, nosa miernego, wzrostu średniego mieszkał w wsi Kurkowie Kraju Pruskim. Ostatnie jego zamieszkanie było w wsi Drwałach w Obwodzie Plockim.

W Plocku d. 11 Listopada 1831 r.

Kuczbórski.

Podsędek Kaftański.

Sąd Policji Poprawczy Wydziału Pułtuskiego.

Wzywa wszelkie władze tak cywilne iako i wojskowe oraz osoby prywatne: iżby na Piotra Załęskiego o kradzieży obwinionego z więzienia tutejszego zbiegłego stosownie do niżej wyrażonego rysopisu pilne oko miały, w razie spostrzeżenia uń i pod bezpieczną strażą Sądowi naszemu dostawić raczyli.

Rysopis tego jest

Lat 22. twarzy pociągłej, oczu brzych, włosów ciemnych, wzrostu miernego, urodzony w Rzechowie Gacie Obwodzie Pułtuskim, mieszkał w Olbrachcicach tymże Obwodzie. Ubrany był w koczach kamizelkę czarne spodnie płóciennie boso.

Pułtusk dnia 9. Listopada 1831 roku.

za Sędziego Prezydującego

Porawski.

Słomkowski.

Część Nieurzędowa.

P O L S K A

z Warszawy 20 Listopada.

— Deputacya z Obywateli znakomitych Miasta Warszawy złożona, miała szczęście na dniu wczorajszym wraz z Prezydentem Miasta przedstawioną być Jego Cesarzewickiej Mości Wielkiemu Xięciu, i złożyć adres przez Obywateli licznie podpisany, w którym obok hołdu, czci, nieograniczonej wdzięczności za o-

piekę i dobrodzieystwa iakich Warszawa doznała świeżo od J. C. M. Wielkiego Xięcia. wynurzono najpokorniejszą prośbę, aby Jego C. Mość co widział z bliska, owoce nieszczęsnego wstrząśnienia oraz boleść i trudne do zagojenia rany kraju tego, raczył przemówić za błągającym łaskawości u najpotężniejszego i wspaniałomyślnego MONARCHY. Jego C. Mość, z zwyżsą sobie dobrocią, raczył najłaskawiej przyjąć deputacyą i złożyć adres.

— Daś rano Jego Cesarzewicowska Mość Wielki Xięże Michał opuścił tutejszą Stolicę, udając się do Kowna.

— Wczoraj przybyli do stolicy Jeneral Grakin z Plocka, Jezierski Jan Hrabia z Dreżna. Wyjechali Jeneralowie Maiorowie Szczerbatów do Petersburga, Gerbel i Weymar do Kowna.

— Na targach Warszawskich placono od dnia 13 do 19 Listopada żyta korzec od złp. 24 do 27; Pszenicy od złp. 32 i pół do 36, ięczmienia od złp. 22 do 25; owca od złp. 13 do 16; siano furę poiedyczą od złp. 24 do 34; parokonną od złp. 48 do 57, słomy furę zwyczajną od złp. 11 do 20; sateń drzewa od złp. 22 do 24; za wołu od dukatów 6 do 14; kaszy drobnej gryczanej korzec od złp. 60 do 90, kaszy perłowej od złp. 80 do 100; kaszy jaglanej od złp. 40 do 50.

R O S S Y A

z Petersburga 5 Listopada.

— Dzienniki tutejsze zamieściły list z Warszawy z dnia 7 (19) Października, który zawiera obraz odbytego pod Wołą w dniu 16 z. m. wielkiego przeglądu wojska i nabożeństwa wojskowego. Wojsko stojące w parady, składało się z 4 brygad pieszych gwardyi; z pułków 3 dywizyi grenadyerskiej, 1 kirysyjskiej i 1 dywizyi lekkiej kawalerii gwardyi, 88 dział, i 9 statków pontonierskich. Przytoczono iako czyn który szczególniejsze zrobił na wojsku wrażenie, że wśród huku dział Jego Ces. Mość wielki Xięże Michał, kazał prezentować broń żołnierzom, zbliżył się do JO. Feldmarszałka PASKIEWICZA Xięcia WARSZAWSKIEGO i skłonił przed nim szpadę. Odpowiadając Xięże na to uczczenie kazał prezentować broń przed Wielkim Xięciem, i zbliżywszy się do Jego Cesarzewickowskiej Mości odsłonił głowę. Wteyże chwili wojsko krzyknęło Hurrah.

— Urzędem celnym rossyjskim zostało załeczone, że niepodawanie kart rozpoznania, frachtu i konwoju na surowy iedwab, i bawełnę, od których iako wolnych od opłaty cła tylko opłata kwarantanna ma być pobierana, nie powinno ulegać karom pieniężnym.

— Gazety tutejsze zamieściły artykuł o instytucie technologicznym w Petersburgu, który Ministrowi Skarbu hrabiemu Kankrin zawdzięcza swoje założenie. Artykuł ten zawiera niektóre bliższe szczegóły o wewnętrznym urządzeniu tego instytutu i jego celach. Ma w nim być wychowana pewna liczba młodzieży średniego stanu na naukowo-wykształconych majstrów. Przedmioty nauki są następujące. Kaligrafia, gramatyczne i praktyczne ćwiczenia w językach i stylu mianowicie w języku rossyjskim, daley najpotrzebniejsze wiadomości z historii, i geografii i historii naturalnej pod względem technologicznym, arytmetyka, Algebra aż do równań, techniczne części zastosowanej matematyki,

fizyki, a szczególnie chemii pod względem fabryk, nakoniec kurs technologii, farbiarstwa, apretury i budowania machin. Jest tam 132 uczniów utrzymywanych kosztem instytutu, którzy po odbyciu 6 letniego kursu pozostają jeszcze lat dwa iako czeladnicy w samym instytucie, lub którzy z fabryk koronnych, a potem w miarę swych zdolności, iako majstrowie, czeladnicy, lub robotnicy bywają wyzwoleni. Ci którzy się najwięcej odznaczają, otrzymują tytuł, Mechaników lub uczonych majstrów, używają bardzo ważnych swobód obywatelskich, iako to uwolnienia od opłaty pogłównego, od popisu, od kar cielesnych, pozwolenia trudnić się kilku rzemiosłami bez zapisywania się do którego cechu. Swobody te przechodzą także na ich dzieci, dopóki te pozostają przy rzemiosłach swych rodziców. Prócz tej liczby uczniów bezpłatnych, którzy mają być obierani ze stanu mieyskiego wszystkich prowincyi państwa, są także przyjmowani uczniowie za opłatą. Na utrzymanie instytutu wyznaczono 121,780 rubli rocznie. Prócz tego, jest także przy instytucie urządzony publiczny kurs naukowy z którego każdy bezpłatnie korzystać może, a dla upowszechnienia w klassie niższej rzemieślniczej sztuki rysowania, w niedziele i święta po skończonem nabożeństwie udzielana także będzie dla każdego bezpłatnie iey nauka. Gmachy należące do instytutu w krótkim przeciągu dwóch lat wystawione zostały na bagnistym niegdys mieyscu, gdzie stał dawniej dwór Strzelecki. Gmach główny zawiera sale naukowe, rekreacyi i sypialnie; w pawilonach znajdują się: laboratorium chemiczne, rozmaite warsztaty, machina parowa, która porusza wszelkie inne machiny i przez podziemne rury dostarcza wody do wszystkich części gmachu, pralnia, infirmarya kuchnie i mieszkania urzędników. Dwa obszerne trawniki otoczone szerokimi alejami dzikich kasztanów, są przeznaczone do zabawy dla uczniów. Gmach główny odznacza się szczególnie piękniemi wymiarami i wspaniałą prostotą. Przy otworzeniu tego instytutu w d. 11 (23) Października znajdowali się prócz przyjętych już do niego uczniów, także i uczniowie leśnictwa i szkoły budowania okrętów kupieckich; dwóch instytutów, z których pierwszy, także nowo został urządzony przez hr. Kankrin, ostatni zaś przed rokiem blisko nowo założony. NAYJAŚNIEJSZY CESARZ Jmć, raczył darować instytowi swój biust marmurowy.

— Częste i pomyślne doświadczenia przedsiębrane za granicą z wierceniem studni artezyjskich, spowodowały, o czem już dawniej donoszono, Ministerium Skarbu do sprowadzenia z Francyi osób doświadczonych wraz z instrumentami, w celu uskutecznienia w Nowej Rossyi doświadczeń względem wiercenia takich studni. Czyli się doświadczenia takowe powiedą, niewiadomo dotychczas, gdyż to zawisło od położenia wewnętrznych warstw ziemi, i wtenczas tylko spodziewać się można pomyślnego skutku, kiedy warstwy te pochyło z gór się spuszczaią, lub też mają związek z jeziorami wyżey leżącemi; powiedzenie się w tym względzie byłoby bardzo ważne dla krajów południowych, gdzie się czuć daie brak wody wogóle, lub też przynajmniej przydatnej do picia. Tymczasem w sprawie tej jeszcze krok dalszy uczyniono. Od niepamiętnych czasów zakładają w rozmaitych częściach Rossyi dla uzyskania słonej wody, rury zupełnie po-

dobne do artezyjskich, dochodzące niekiedy znacznej głębokości 120 naci, czyli 840 stóp. Podobną rurę ukończono niedawno w Starej Rusii, z której na równie gwałtownie woda wytryskuje. Podało to myśl, zakładanie rur takowych zamienić na postępowanie do sztuki zastosowane i poduczyć do niego pewną liczbę majstrów. W tym celu zapisano zręcznego zakładacza rur z warzani soli w Ledensku, dla założenia podobnej rury w bliskości samego Petersburga. Przydani mu będą ze strony Intendentury Dworu i Wydziału appanażów tudzież z górnictwa i innych ludzie w naukę, aby na przyszłość i w innych miejscach rury takie mogły być robione. Niema przytem zamiaru dobycia w Petersburgu tryskającego źródła, co by się ledwie udało i mało przyniosłoby korzyści, jak raczej przyuczenie ludzi do tego rzemiosła; spodziewają się tu wszakże ubocznej korzyści, iż wewnętrzne warstwy ziemi około Petersburga będą rozpoznane, co by bardzo posłużyło w przyszłości przy wygłębieniu koryta Newy.

— Professor filologii Dr. Neue powołany do uniwersytetu w Dorpacie przybył dnia 19 Października z Niemiec do tego miasta. W uniwersytecie tamtejszym znajduje się obecnie 605 uczniów. Z tych 68. słucha prawa, 53. teologii, 258. sztuki lekarskiej i 232. nauk filozoficznych. Między tymi jest 3 officerów marynarki i 7 z głównego sztabu, którym professor dr. Struve wyklada astronomię.

— Wydział zagranicznego handlu zawiadomił wszystkie urzędy celne nad Euxinem i morzem Azowskim, iż od dowódców Rosyjskich i zagranicznych statków przybywających z Miegrelii, Abchazii i Jmeryeji, powinni żądać podwojnego podania deklaracji, chociażby przy ładunkach znajdowały się świadectwa władz miejscowych względem chodzenia przedmiotów.

— Febrę grassniącą w Aland i dwóch innych parafiach lennictwa Abo w Finlandyi zaczyna już ustawać. W lennictwie Kuopio, gdzie stan zdrowia jest najożądańszy zniesiono już kordony graniczne zaprowadzone w celu zapobieżenia cholerze.

GALICYA

z Lwowa 8 Listopada.

— Ces. Królewski Galicyjski Sąd Apellacyjny ogłosił pod dniem 24 Paźdz. r. b. następujący edykt (mieszczony po raz pierwszy w Dzienniku Urzędowym z dnia 5 Listopada t. r. dołączonym do Nr. 132 gazety Lwowskiej):

Gdy Najjaśniejszy Pan raczył rozporządzić, aby ustały wewnątrz c. k. Państw urzędzenia, zaprowadzone celem utłumienia cholery, i gdy podług obwieszczenia C. K. prowincyjney Kommissji zdrowia wstrzymane szczególne działania Administracyi sprawiedliwości znowu rozpoczęte być mogą, C. K. Sąd Apellacyjny wzywa wszystkie władze sądowe, aby znowu sądownictwo bez ograniczenia wykonywały.

ANGLIA

z Londynu 4 Listopada.

— Cesarz Don Pedro codziennie spodziewany w Londynie; Margrabia Palmella od kilku dni słaby.

— Wielkie zgromadzenie ludu w Birmingham, które wzniewało tak wielką obawę, odbyło się także bardzo spokojnie, a Pan Hunt zupełnie upadł. Chciał dogodzić wszystkim

stronniectwom, a nakoniec zawikłał się tak, iż go nikt nie rozumiał. Jeden z Dzienników czyni uwagę, iż, bez porównania, panu Chateaubriand nie lepiej się powiodło z ostatnią jego broszurką. Zdrowy rozsądek zaś, który się objawia między rękodzielnikami, jest bardzo pocieszający.

— Częściej znowu dopytują się o złoto dla północnej Europy niż przed niedawnym czasem. Wczoraj wzięto bardzo znaczne sumy z banku, a to głównie do Amsterdamu, gdzie bardzo niski kurs Wexlów na Londyn, przedstawia korzyści z wzięcia złota. Kurs Wexlów w Amsterdamie, dawno nie stał tak nisko jak teraz. Z tego powodu odesłano z wielką korzyścią za kupno papierów Holenderskich nabytych na rachunek Anglii sztaby, i jak się zdaje rząd pochodzi także nowe ich żądania. Zresztą nie są tak znaczne, aby się rząd obawiał należało stagnacyi interesów.

FRANCYA

z Paryża 6 Listopada.

— Dnia 6 h. m. przed południem Król hiszpański poseł miał posłuchanie u Króla. — Król przydywał potem w radzie Ministrów.

— Na posiedzeniu Izby Deputowanych dnia 7 P. Perier przedstawił projekt do prawa, którem VI tytuł prawa o gwardyi Narodowej ma być zmieniony, a którem mianowicie przepisy względem formalności wezwania iey do pochodu, mają być skrócone.

— W Lyonie zaszły rozruchy z powodu taryfy płacy dla robotników w rękodzielnictwach iedwabiu. Kilku fabrykantów wstrzymało roboty z przyczyny podwyższenia tej płacy, gdyż żadnego nie mieliby zysku.

— Podług wiadomości z Genui, Xiążna Berri przedsięwzięcie podróż do Rzymu, a może nawet i do Neapolu, jeżeli się uda do ostatniego miasta, to bardzo krótko tylko zabawi i bezwzględnie powroci do Lukki, Xiężna przestrzega najsroższe incognito.

— Donoszą z Babia, iż Francuzi będący w Fernambuko utworzyli silny batalion i wspólnie z Anglikami dzielnie się przykładali do przywrócenia spokojności.

NIDERLANDY

z Hagi 10 Listopada.

— We wszystkich sekcjach drugiej Izby objawiono zdanie, iż istnienie biletów skarbowych jest szkodliwe dla skarbu, i że zatem pomysł należy o wczesnem ich ściąganiu. Kilku członków nienależało nawet, iżby było korzystnie uskutecznić zupełne ich ściąganie przez 7. procentową pożyczkę. Względem przedstawionego ze strony Rządu projektu, żądano miesięcznego wylosowania, jeżeliby można, na wyższą nawet niż proponowaną kwotę. Pomnożenie mniejszych biletów, zdawało się wielozbliżeniem się do pieniędzy papierowych. Również i proponowane zmniejszenie liczby członków Izby obrachunkowej zdawało się wielu niebezpieczne, gdyż władza ta istnieje na mocy ustawy, w celu kontrolowania wszelkich wydatków krajowych, a zdaje się wątpliwa, czyliby mała liczba pięciu członków przedstawiała potrzebną rękojmię, tym bardziej że praca ich pomnożyłaby się przy spodziewanem zniesieniu Syndykatu. Kilku członków sądziło, że niebacznie chybicie, potrzeba przynajmniej 6 członków.

— Coraz mocniej obwarowują Twierdzę Herzogenbusch, gdzie się obecnie znajduje

główna kwatera Xięcia Feldmarszałka. W tym celu mają także być zburzone wszystkie budynki będące w Obwodzie twierdzy i wszystkie drzewa pościelane.

— Z Vlissingen odpłynęła fregata *Nehalena* do Texlu, a bryg *Meermin* do Helvoetflus.

— Spodziewano się, iż przy nowem prawie celnem przedstawione także będzie Jenerałym stanom zawieszenie naszego ogromnego i iedynie tylko na korzyść Belgów ustanowionego składu handlowego, przez co by nastąpiła zupełnie nowa epoka dla naszego handlu. Lecz niepodobnieństwo uskutecznienia tego przypisano wielkim kosztom, wyłożonym na urządzenie takowego składu, iako też włożonym w to znacznym kapitałom, tak iż akcyje z tą łatwością spaść mogły o 10. procent na 85.

PRUSSY

z Berlina 9 Listopada.

— Dziś o godzinie 1 w południe odbył się w nowym pałacu przy Potsdam przez Biskupa Dr. Eylert uroczysty obrzęd chrztu, urodzonego dnia 18 z. m. Xięcia, syna Jego Królewiczowskiej Mości Xięcia Wilhelma syna Najjaśniejszego Pana. Młody książę otrzymał na chrzcie imiona Fryderyk Wilhelm Mikołaj Karol.

ROZMAITOŚCI

— W Niderlandach, niedawno robotnik znalazł przy uprawie piaszczystego gruntu między Ter Heide i Monster, 7 do 8 stóp pod ziemią rzadki pieniądz złoty z czasów Cesarza Marka Aurelego Wiktoryna. Na jednej stronie tej monety znajduje się uwiecznione laurami i uzbrojone popiersie Cesarza, który w iednej ręce trzyma laskę, a w drugiej tarczę ozdobioną. Na około jest napis: *Imp. Victorinus P. F. Aug.* Strona odwrotna przedstawia stojącego Cesarza z dziadą w lewej ręce, podającego prawą postaci kobiety, która trzyma pod pachą róg obfitości. Napis jest: *Indulgentia Augusta.* Pieniądz ten jest obwieńczony złotym pierścieniem, który otacza ośmioboczna złota ozdoba; do tej przyczepione jest uszko. Wnosząc z tej ozdoby zdaje się, iż to jest ieden z tych rzadkich medalów starożytnych, z których w wielkich zbiorach, zwykle tylko kilka się znajduje. Medal ten, został nabyty do król. gabinetu medalów w Hadze.

— Brzechomowca angielski Carmichael zdybał nie dawno na ulicy kobietę z dzieckiem na ręku, pochwałił dziecię i pytał się, czy mówić umie. „Jak Wépan tak dziwne pytać się możesz?“ odrzekła niewiasta; „słyszysz kiedy, ażeby pięć-miesięczne dziecko mówiło?“ Była to sposobność dla figlarza, i nie mógł iey opuścić, natychmiast ozwał się słodki głosik tak słodki jak ton Paganiniego: „co za kłamstwo matko, ty wiesz dobrze, że ja mówić umiem, boisz się tylko, ażebym oycu niepowiedział, iż często rano łyskasz gorzałkę.“ Kobieta stanęła z początku, jak gdyby piorunem rażona, lecz zawoławszy w krótko: „dla Boga to jakiś czarownik!“ uciekła drżąc, ile zdążyć mogła.

Wydawca K. M. Grabowski.